FESTIWAL WIEDZY GLOBALNEJ

Żywność bez granic

Co łączy Twój talerz ze światem

Tydzień Edukacji Globalnej · 16–22 listopada 2026

REALIZATOR

INSTYTUT NOWEJ EUROPY

GRANTODAWCA

FUNDACJA EDUKACJA DLA DEMOKRACJI

EDUKACJA GLOBALNA

FINANSOWANIE

polska pomoc

Projekt finansowany z budżetu państwa w ramach polskiej współpracy rozwojowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP. · www.gov.pl/polskapomoc · Publikacja wyraża wyłącznie poglądy autora i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP.

DZIŚ W AULI · 80 MINUT · CZAS W MINUTACH

Program

0–5	Powitanie
5–35	Wykład: co już wiemy
35–55	Quiz o nagrody
55–65	Ankieta o bezpieczeństwie i AI
65–80	Podsumowanie i konkurs

WYKŁAD · CO JUŻ WIEMY

Wasze śniadanie jest globalne

Z daleka

Kakao z Afryki Zachodniej, kawa i banany z krajów tropikalnych.

Z Polski

Pszenica, żyto, ziemniaki, jabłka i burak cukrowy.

Po drodze

Rolnik, skupujący, statek, fabryka i sklep. Każdy bierze część ceny.

WYKŁAD · GŁÓD I WOJNA

Chleb w Kairze

12–13 mln t

pszenicy kupuje co roku Egipt, przed 2022 r. głównie z Rosji i Ukrainy

warsztat, lekcja 1

1 na 13

ludzi na świecie cierpi głód (645 mln). Jedzenia jest dość, brakuje dostępu

FAO, SOFI 2026

> *Wojna w Ukrainie podniosła cenę chleba w Egipcie.*

Kto zarabia na czekoladzie?

6 gr

tyle z każdej złotówki za czekoladę trafia szacunkowo do rolnika, który uprawia kakao

Cocoa Barometer 2025

Reszta ceny to przetwarzanie, transport, marka i sprzedaż, głównie w Europie.

Sieć sklepów decyduje, co trafi na półkę i czyim kosztem zrobi promocję.

Gdy kakao drożeje, rolnik nie zawsze zarabia więcej.

WYKŁAD · POLSKA

Polska żywność jedzie w świat

58,4 mld €

rekordowa wartość eksportu polskich produktów rolno-spożywczych w 2025 r.

KOWR, dane za 2025

75%

tego eksportu trafia do innych krajów Unii Europejskiej

KOWR, dane za 2025

> *Łańcuchy dostaw zaczynają się też w Polsce.*

WYKŁAD · KLIMAT

Klimat: zwykle ważniejsze co, niż skąd

99 kg

emisji (w przeliczeniu na CO_2) daje 1 kg wołowiny

średnie światowe; Our World in Data

2 kg

emisji (w przeliczeniu na CO_2) daje 1 kg pomidorów

średnie światowe; Our World in Data

0,16%

transportu jedzenia (masa × odległość) wykonują samoloty

Our World in Data

Ile wody wymaga czekolada?

1 700 l

średni ślad wodny tabliczki czekolady (100 g), głównie deszcz na plantacji

Water Footprint Network

15 400 l

wody na kilogram wołowiny, głównie na paszę dla krów

WYKŁAD · MARNOWANIE

Ile jedzenia wyrzucamy?

1/3

jedzenia na świecie się marnuje: po drodze, w sklepach i w domach

FAO; UNEP 2024

79 kg

jedzenia na osobę rocznie ląduje w domowym koszu, średnio na świecie (ze skórkami i kośćmi)

UNEP Food Waste Index 2024

60%

jedzenia wyrzucanego między sklepem a talerzem trafia do kosza w domach

UNEP Food Waste Index 2024

WYKŁAD · FAIR TRADE

Fair Trade na sklepowej półce

Kawa · Czekolada · Banany · Herbata · Cukier · Ryż · Kwiaty · Bawełna · Złoto

37 000+

produktów ze znakiem FAIRTRADE w ponad 140 krajach

Fairtrade International

201 mln €

premii dla rolników w 2024 r., wydanej na ich projekty

Fairtrade International

WYKŁAD · FAIR TRADE

Znaczek na opakowaniu: marketing czy realna pomoc?

3 500 $

cena minimalna za tonę kakao w handlu Fairtrade, nawet gdy giełda tanieje

Fairtrade International, 2026

275 $

premii od tony; o jej wydaniu decyduje spółdzielnia

Fairtrade International, 2026

NOWE PRAWO UE OD 27 WRZEŚNIA 2026

Puste „eko” bez dowodu jest zakazane. Znaczek „zrównoważony” musi mieć certyfikację albo pochodzić od instytucji publicznej.

QUIZ O NAGRODY · 35–55 MIN

Telefony w dłoń!

1. Zeskanuj kod QR albo wpisz adres.
2. Wpisz swoje imię i nazwisko.
3. 20 pytań × 20 sekund. Szybsza dobra odpowiedź = więcej punktów.

Pięć najlepszych dostaje nagrody zaraz po quizie.

Nie możesz wejść? Podnieś rękę albo grajcie w parze.

advisory.ine.org.pl
/fed/zywnosc/festiwal

BEZ KODU I LOGOWANIA

ANKIETA INE · 4 MINUTY · 55–65 MIN

Nie chowajcie telefonów!

Młodzi o bezpieczeństwie, informacji i AI

Co was niepokoi, komu ufacie i do czego używacie AI?
Piszemy raport o młodych, więc pytamy was.

4 MINUTY | ANONIMOWO | 15–29 LAT

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO

NIW Narodowy Instytut Wolności Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego

Rządowy Program Fundusz Młodzieżowy na lata 2022–2033
Fundusz Młodzieżowy

Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Fundusz Młodzieżowy na lata 2022–2033.

ANKIETA INE

advisory.ine.org.pl
/projekty/mlodzi-analitycy/ankieta

PODSUMOWANIE PROJEKTU

Co zabieracie ze sobą

1 Wasze śniadanie jest globalne

Kakao z Afryki Zachodniej, kawa z Ameryki, a polska żywność jedzie do całej Europy.

2 Tanie jedzenie ma ukryty koszt

Płaci za nie rolnik niską ceną, woda albo klimat.

3 Najprostszy ruch: nie wyrzucać

Średnio 79 kg jedzenia na osobę rocznie ląduje w domowym koszu. Kupujcie tyle, ile zjecie.

4 Czytajcie znaczki

Certyfikat z kontrolą to nie to samo co hasło „naturalne” na opakowaniu.

KONKURS

„Moja kuchnia: moje globalne połączenia”

Plakaty, eseje, filmy, prezentacje i infografiki o tym, skąd pochodzi to, co jemy, i kto w łańcuchu zarabia.

ZA CO NAGRADZAMY

Skąd pochodzi to, co jemy: konkretny produkt i jego droga.

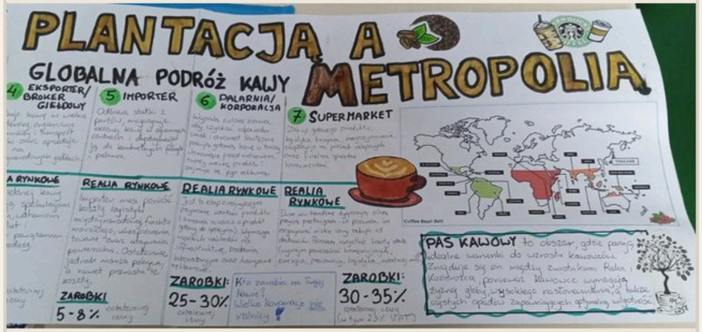
Kto w łańcuchu zarabia, a kto ponosi ryzyko.

Własne źródła i własny pomysł na pokazanie tematu.

KONKURS · PRACE, KTÓRE DO NAS PRZYSZŁY

Wasze prace

PLAKAT

Między plantacją a metropolią: globalna podróż kawy

Natalia Olejnik i Maria Lewandowska, 4e

PLAKAT

Poznaj drogę swoich produktów

Viktoria Mieczkowska

PREZENTACJA

Skąd pochodzi to, co jemy?

Weronika Tusiewicz i Ania Kowalczyk, 4d

Dziękujemy

Szkole, nauczycielom i wam wszystkim.

ANKIETA INE · 4 MIN

Zeskanuj kod telefonem i wypełnij ankietę.

REALIZATOR

INSTYTUT NOWEJ EUROPY

GRANTODAWCA

FUNDACJA EDUKACJA DLA DEMOKRACJI

EDUKACJA GLOBALNA

FINANSOWANIE

polska pomoc

Projekt finansowany z budżetu państwa w ramach polskiej współpracy rozwojowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP. · www.gov.pl/polskapomoc · Publikacja wyraża wyłącznie poglądy autora i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP.